

ÅBO AKADEMI JOURNAL FOR
HISTORICAL JESUS RESEARCH

Esipuhe suomalaiselle ja kansainväliselle lukijalle

Tom Holmén
tholmen@abo.fi

Sitä mukaa, kun 1980-luvun alussa koettu ”renessanssi” historian Jeesuksen tutkimuksessa jää taakse, on sen aikaansaama luova kaaos vähitellen tyyntymässä. Tämä ei merkitse sitä, että olisi siirrytty hiljaiseloon. Paljon tapahtuu edelleen, on luovuutta, oivalluksia, panostusta. Aihetta käsitteleviä uusia aikakauskirjojakin perustetaan. Kasvamassa on myös uusi tutkijasukupolvi, jolla on aiempaa paremmat mahdollisuudet langettaa arvio tästä Jeesus-tutkimuksen viimeisimmästä vaiheesta. Monien mielestä tutkimus on useiden haasteiden edessä. Historian Jeesuksen akateeminen tutkimus ei kuitenkaan voi pitää tätä poikkeuksellisena tilanteena. Kaikkien sukupolvien tulee huomioida tämä:

Historian Jeesuksen akateemisen tutkimuksen ei tulisi lannistua tulostensa moninaisuudesta. Yksimielisyyden puute, mielipiteiden kirjavuus, joka on levinnyt lähes kaikkialle ja on havaittavissa joskus jopa vähäpätöisissä kysymyksissä – kaikki tämä yksinkertaisesti kuuluu asiaan. Se on leimallista – kirous ja siunaus – erityisesti humanistiselle tutkimukselle. Se liittyy myös vapaan tutkimuksen liberaaliin perustaan sekä sellaisten yliopistojen työhön, joita eivät suitse tunnustuksellisuus tai muut ennalta määrätyt agendat.¹ On turha luulla muuta: jopa uudet lähestymistavat, jotka alkavat vain parin äänen sopusointuisella kuorolla, kuulostavat jonkin ajan kuluttua pelkkien solistien joukolta.² On siis hyvä huomata, ettei kyseessä ole mikään poikkeuksellinen, eksistentiaalista pohdiskelua edellyttävä pulma.

Historian Jeesuksen akateemisen tutkimuksen ei tulisi antaa tutkijoiden kannustimena toimivien motiivien moninaisuuden vaivata itseään. Vaikka on olemassa poliittisia, kulttuurillisia, taiteellisia, fiktiivisiä, romanttisia, psykologisia, taloudellisia, apologeettisia ja varmasti monia muitakin syitä ryhtyä keskustelemaan Jeesus Nasaretilaisesta, on hyvä huomata, etteivät tällaiset tekijät ole ainoastaan Jeesus-tutkimukselle tai humanistiselle tutkimukselle ominaisia. Ne ovat yleisinhimillisiä.

-
- 1 Suomen perustuslaki §16: ”Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattava.” Vrt. T. Holmén ja S. E. Porter, ”Introduction: The Handbook for the Study of the Historical Jesus in Perspective”, T. Holmén ja S. E. Porter (toim.), *Handbook for the Study of the Historical Jesus: Volume 1: How to Study the Historical Jesus* (Leiden: Brill, 2011), ss. xv–xxi (xviii).
 - 2 Vrt. J. Beckerin paljastava arvio uusien lähestymistapojen lupauksista, esimerkkinä synkroniset lukutavat (diakronisten sijaan): ”Synkronisten metodologioiden ja tulosten puhdas moninaisuus, joka lisääntyy jatkuvasti, on itsessään korjausliike niille [alkuaikojen] korkeille odotuksille, joita näiden menetelmien tuloksia kohtaan oli. Vanhojen menetelmien suhteellisuudet eivät enää näytä aivan niin himmeiltä. Tämä myös tekee mahdolliseksi, että voimme elää yleisessä suhteellisuudessa ja vastavuoroisesti täydentävässä yhteisössä.” Ks. J. Beckerin ”The Search for Jesus’ Special Profile”, Holmén ja Porter, *Handbook*, ss. 57–89. Lainaus on sivulta 73.

Keskustelukieleksi kelpaa kuitenkin vain tutkimuksellinen argumentointi.³ Tosin ei argumenttienkaan kieli ole missään suhteessa ongelmaton, ja onnistunut keskustelu on usein kovan työn takana – siitäkkin seuraa tulosten moninaisuutta – mutta tässä kään ei lopulta ole mitään poikkeuksellista.

Korkeasti erikoistuneena tutkimuksen alana historian Jeesuksen akateemisen tutkimuksen on myös turhaa kiusaantua omaperäisistä piirteistään. Kaikki hyvin spesifisesti kohdennettu tutkimus (tai tutkimus, joka kohdistuu hyvin spesifisiin kohteisiin) kerää ajan kuluessa piirteitä, esimerkiksi metodeja, jotka saavat sen näyttämään erikoiselta muihin tutkimuskenttiin verrattuna. Sellaiset metodit ovat kuitenkin monessa tapauksessa hyviä ja välttämättömiä. Sekin on hyvää ja välttämätöntä, että historian Jeesuksen tutkimus pyrkii löytämään mahdollisimman paljon yhteistä perustaa yleisen historiallisen ajattelun kanssa. Tämän ei kuitenkaan tulisi aiheuttaa tarpeetonta huolta: kaikkea ei voi eikä pidäkään pitää yhteisenä.

Ja vielä, historian Jeesuksen akateemisen tutkimuksen ei tarvitse välittää postmodernismin vaatimuksesta alistua *sen omaan* suureen kertomukseen.⁴ Yleisesti ottaen historiallinen tutkimus selvisi postmodernismin kukoistuksesta 1990-luvulla, ja se on myös jatkanut menestyksellä tuosta haasteesta eteenpäin. Se on omaksunut ja oppinut postmodernismilta kaiken omaksuttavan ja opittavan. Ja vaikka se yhä jatkaisi omaksumista ja oppimista, ei sitä enää tarvitse luokitella uhanalaiseksi. Tässä epäilemättä olisi sellaista yhteistä pohjaa, jonka historian Jeesuksen tutkimus voisi jakaa yleisen historiatutkimuksen kanssa: miten hyödyntää postmodernistisen teoretisoinnin opetukset päätyttyä siihen lopputulokseen, että historian tutkiminen on syytä kokonaan lopettaa.⁵

IESUS ABOENSIS on perustettu foorumiksi Åbo Akademin koko ajan kasvavalle historian Jeesuksen tutkimukseen erikoistuneiden tutkijoiden joukolle. Tuskin on yleistä, että pieni yliopisto ja laitos onnistuvat keräämään yhteen niin paljon tutkijoita, että tällainen hanke olisi mahdollinen. Luotamme myös tulevaisuuteen. Uudelle sukupolvelle, joka on aloittamassa tohtoriopintojaan, aikakauskirja tarjoaa mitä parhaan mahdollisuuden käydä keskustelua kokeneempien tutkijoiden kanssa.

IESUS ABOENSIS ei ole kuitenkaan tarkoitettu pelkästään Åbo Akademin tutkijoille. Se ei ole myöskään yksinomaan suomalainen. Julkaisemme sitä samanaikaisesti englanniksi ja suomeksi, koska kansainvälisyys luonnollisesti kuuluu olennaisena

3 Holmén ja Porter, "Introduction", s. xvi.

4 Vrt. S. McKnight, "The Parable of the Goose and the Mirror: The Historical Jesus in the Theological Discipline", T. Holmén ja S. E. Porter (toim.), *Handbook for the Study of the Historical Jesus: Volume 2: The Study of Jesus* (Leiden: Brill, 2011), ss. 919–951 (938).

5 Vrt. R. Evansin kommentti kirjassa, D. A. Yerxa (toim.), *Recent Themes in Historical Thinking: Historians in Conversation* (Columbia: University of South Carolina Press, 2008), s. 24: "Oli laaja-alainen kokemus epistemologisesta kriisistä [historiografiassa 1990-luvun keski- ja loppuvaiheilla] — [aluksi] uusilla menetelmillä ja teoreettisilla lähestymiskulmilla on tapana aloittaa julistamalla omaa universaalia validiteettiaan ja kykyään mullistaa koko historian tutkimus. Sen jälkeen — ne muodostavat erityisryhmänsä omine aikakauskirjoineen ja yhteisöineen, joissa eri menetelmien kannattajat puhuvat lähinnä toisilleen. Tämä oli juuri sitä, mitä tapahtui postmodernistien keskuudessa olleille äärirelativisteille — Äärimmäinen skeptisyys, jota he tunsivat historiallista tietoa kohtaan, on nyt kuihtunut melko marginaaliseksi ilmiöksi. Kaiken kaikkiaan historioitsija, joka oikeasti hyväksyy nämä ajatukset, voi päätyä vain yhteen ainoaan johtopäätökseen: lopettamaan historian kirjoittamisen."

osana historian Jeesuksen tutkimukseen. Toivotamme siksi erittäin mielellämme ulkomaiset kollegamme tervetulleeksi julkaisemaan tässä aikakauskirjassa. Lisäksi kutsumme suomalaiset kollegamme tuomaan kansainvälisten lukijoiden ulottuville teesinsä, jotka he ovat esittäneet suomalaiselle yleisölle. Näin aikakauskirjan erityisluonne voidaan käyttää täysipainoisesti hyväksi.

IESUS ABOENSIS -aikakauskirjan numerot eivät noudata mitään temaattista tai muuta kokoavaa periaatetta. Kukin numero koostuu vähintään kahdesta toimituksen laatimasta tieteellisestä artikkelista sekä kahdesta tutkimusartikkelista, yhdestä kotimaisesta ja yhdestä kansainvälisestä.

Tom Holmén, päätoimittaja